

Pohjanlahden merenkulkupiirin vuosikatsaus 1995

Marjaniemen luotsiasema ja kalasatama

Merenkululaitos
Pohjanlahden merenkulkupiiri

Vaasa 1996

Pohjanlahden merenkulkupiirin vuosikatsaus 1995

Sisällysluettelo

Piiripäällikön katsaus toimintavuodelta	1
Merenkulkupiirit	3
Tehtävät ja voimavarat	4
Tehtävät	4
Toimipaikat	4
Organisaatio	5
Henkilöstö	6
Talous	7
Kalusto	8
Merenkulun turvallisuus ja valvonta	10
Merionnettomuudet	10
Merenkulun turvallisuusvalvonta	11
Virkamieskatsastukset	12
Muut maksulliset suoritteet	12
Merenkuluntarkastustoimialan suorittamat tarkastukset ja katsastukset 1995	13
Väylätoiminta 1995	14
Väylänpito	14
Meriväylät	15
Veneväylät	16
Väylänhoito	16
Piensatamatoiminta	18
Talonrakennustoiminta	20
Muu toiminta	20
Luotsaustoiminta	22
Tehtävät ja resurssit	22
Toiminnan tulos	23
Luotsaustoiminnan kehittäminen	23
Taulukot	24

Piiripäällikön katsaus toimintavuodelta

Suomen ulkomaankaupan hyvin alkanut vuosi vaikutti myös Pohjanlahden merenkulkupiirin toimintaan myönteisesti tasaisena liikenteen kasvuna alueemme satamissa vuoden ensimmäisellä puoliskolla. Liikenne sujui helpon talven vuoksi ilman ongelmia alueemme kaikissa satamissa ja jäänmurtaja-apua tarvittiin vain Perämeren pohjoisimmassa osassa. Loppuvuodesta liikenne hiipui ja varsinkin metsäteollisuuden tuotteiden kuljetus väheni alueeltamme oleellisesti vuoden viimeisellä neljänneksellä.

Transitokuljetukset eivät kuluneena vuonna täyttäneet odotuksia, vaan alueemme satamien osuus koko valtakunnan kuljetuksista oli n. 13%, joka vastaa tonneissa 600 000 tonnia. Transitokuljetusten herkkyyks ja nopeat muutokset kuljetusreiteissä ovat tosiasia, joihin varautuminen ja joiden ennakoiminen on erittäin vaikeaa. Merenkulkupiiri pyrkii yhdessä satamien, maakuntaliittojen, ahtaus- ja huolintaliikkeiden kanssa kaikin tavoin edistämään transitoliikenteen ohjautumista alueemme satamiin. Tässä roolissa olemmekin olleet mukana erilaisissa työryhmissä selvittämässä niitä mahdollisuuksia ja tapoja, joilla transitoliikenne saadaan ohjautumaan Pohjanlahden merenkulkupiirin satamien kautta.

Henkilöstön motivoiminen ja työn jakaminen mahdollisimman oikeudenmukaisesti ja tasapuolisesti koko henkilöstön kesken on ollut vuoden aikana usein esillä piirin sisäisissä kokouksissa ja koulutustilaisuuksissa. Keväällä laadittu, koko piirin henkilöstöä käsittävä ilmapiirikartoitus osoitti, että perusasiat; työmotivaatio, työn tekemisen arvostaminen, vaikuttamismahdollisuudet ja henkilösuhteet ovat kunnossa. Tämän päivän yleiset ongelmat tulivat myös selkeästi esille selvityksessä ja niistä päälimmäisinä kiire, stressi ja suuri vastuu erottuivat vastauksista. Ilmapiirikartoituksen tulos osoitti piirin toimintojen olevan pääosin kunnossa, mutta meidän on jatkuvasti tehtävä työtä, jotta pystymme edelleen parantamaan toimintojamme ja henkilöstön viihtymistä työssään ja työyhteisössä.

Olemme jatkaneet pitkäjännitteistä työtä piirin toimintojen tehostamiseksi ja olemme saavuttaneet tiettyjä ennalta asetettuja välietappeja. Työ vaatii aikaa ja sopeuttamista, sillä kaikki toimenpiteet on suoritettu sisäisillä järjestelyillä ja luonnollisen henkilöstön vähenemisen kautta.

Luotsaustoiminnan rationalisointi jatkuu ja kesällä yhdistettiin Kaskisten luotsiasema Vaasan luotsiasemaan suunnitelmien ja aikataulujen mukaisesti. Henkilöstön vähennykset näiden yhdistämisen myötä ovat alueellamme vähäisiä, sillä jo nyt asemien perusmiehitys on minimissään. Yhdistämisillä saavutetaan kuitenkin pientä parannusta tulokseen ja pyrkimys on luonnollisesti jakaa työtaakkaa tasapuolisesti henkilöstön kesken.

Raahen luotsiaseman ja muutaman pienemmän kohteen valmistuminen kuluneena vuonna asetti pisteen piirin uudisrakennushankkeille. Työllisyshankkeiden ja rakennustoiminnan väheneminen on asettanut teknillisen toimialan uusien haasteiden eteen. Toimialan toiminta tulee jatkossa painottumaan piirin rakennuskannan huoltoon ja ylläpitoon sekä väylänhoitotoiminnan tehostamiseen. Yksi tärkeä osa-alue on vielä usean vuoden NAVI-projekti, jonka mittaukset käynnistyvät piirin pohjoisilta merialueilta ja etenivät rivakasti aloitusvuonna.

Merenkuluntarkastuksen ja hallinnon sisäiset henkilöstöjärjestelyt ovat vaatineet joustoa henkilöstöltä ja tämä on luonnollisesti aiheuttanut työpainetta näillä toimialoilla. Asetetut tulostavoitteet on pystytty osittain jopa ylittämään, mikä kertoo henkilökunnan korkeasta työmoraalista ja motivaatiosta työtään kohtaan.

Merenkululaitos ja myös Pohjanlahden merenkulkupiiri elää jatkuvassa muutospaineesa ja tulevaisuuden ennustaminen on vaikeaa. Luotamme kuitenkin tulevaan ja piirin toimintojen positiivinen perusvire tulee jatkumaan myös tulevana vuosina. Olemme tasaisella, positiivisella kehitysuralla ja piirin toimintojen kustannusvastaavuus ja toiminnan tehokkuus on parantunut vuosittain ja tähän pyrimme tulevinakin vuosina.

Vaasassa 4.4.1996

Piiripäällikkö

Markku Mylly

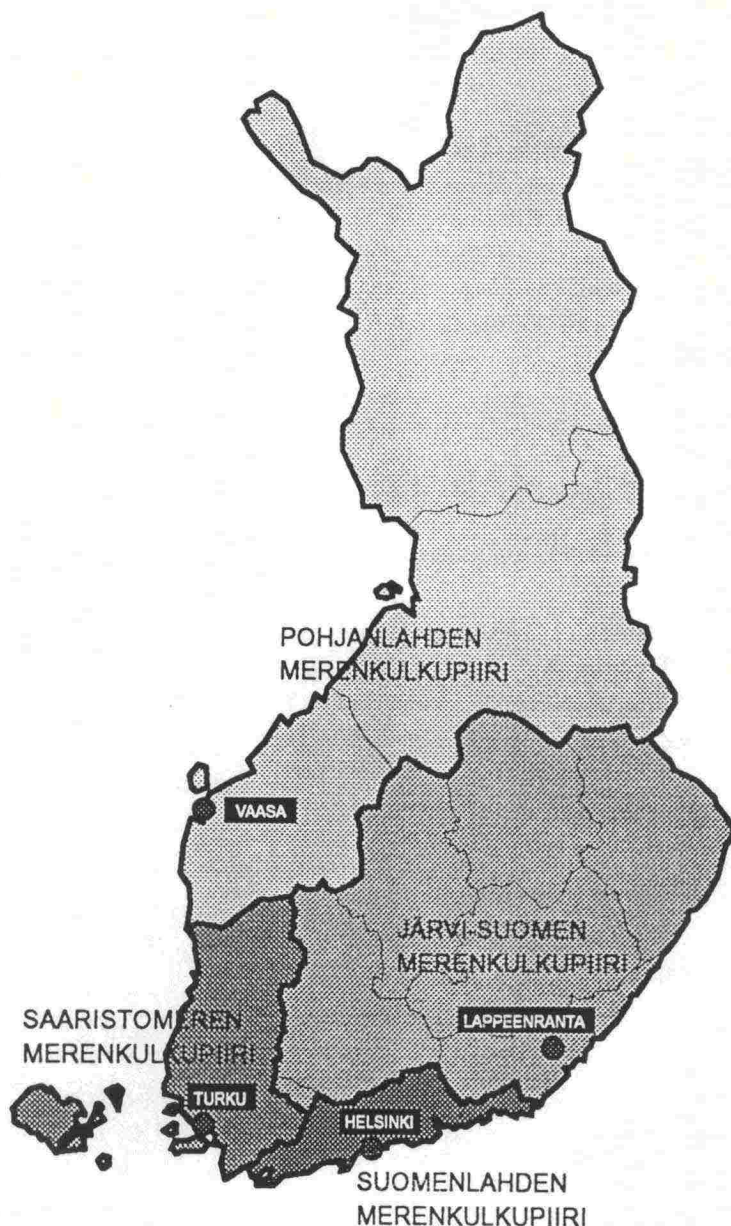
Kaskisten luotsiasema muuttui tukiasemaksi 1.7. Taustalla näkyy Kaskisten kalasatama.

Merenkulkupiirit

Merenkululaitos on liikenneministeriön alainen virasto, joka muodostuu merenkulkuhallituksesta (MKH) ja neljästä merenkulkupiiristä; Suomenlahden (SLMP), Saaristomeren (SMMP), Pohjanlahden (PLMP) ja Järvi-Suomen merenkulkupiiristä (JSMP).

Merenkulkupiirit huolehtivat toimialueensa merenkulun ja veneilyn turvallisuudesta ja valvonnasta, luotsauksesta, aluksista, väylistä, kanavista sekä satamista ja yhteysalusliikenteestä. Piirit toimivat laitoksen pääjohtajan alaisina, itsenäisinä ja tulosvastuullisina yksikköinä.

Merenkulkupiirien rajat ja keskushallintopaikat

Tehtävät ja voimavarat

Tehtävät

Pohjanlahden merenkulkupiirin toiminta-ajatuksena on toimivaltansa puitteissa edistää, turvata ja valvoa Vaasan, Oulun ja Lapin läänin alueella merenkulkua ja vesillä liikkumista sekä kalastuselinkeinon harjoittamista.

Merenkulkulaitoksen strategian ja piirin tulostavoitteiden mukaisesti piiri pyrkii em. tavoitteisiin yhdessä varustamojen, yksittäisten veneilijöiden, satamanpitäjien ja valtion sekä kuntien viranomaisten kanssa. Pohjanlahden merenkulkupiiri kehittää ja kunnossapitää turvalliseen ja taloudelliseen vesillä liikkumiseen tarvittavaa väylästöä alueellaan. Piiri huolehtii myös alueensa luotsaustoiminnasta ja valvoo alusten turvallisuutta sekä meriturvallisuussäännösten noudattamista. Merenkulun sekä veneilyn toimintaedellytysten edistäminen, turvaaminen ja kehittäminen sekä osallistuminen merelliseen ympäristönsuojeluun kuuluu myös piirin tehtäväkenttään. Kalastuselinkeinon toimintaedellytysten luominen ja parantaminen on tärkeä sektori Pohjanlahden merenkulkupiirin toiminnassa.

Toimipaikat

Piirin toiminta-alueeseen kuuluvat Vaasan, Oulun ja Lapin läänien alueet.

Piirin keskushallintopaikka, piirikonttori on Vaasassa ja Ouluun on sijoitettu toimisto.

Luotsaustoimintaa hoidettiin viideltä luotsiasemalta, jotka sijaitsevat Vaasassa (Mustasaaren Vallgrundissa), Kokkolassa (Tankarissa), Raahessa, Oulussa (Hailuodon Marjaniemessä) ja Kemissä (Ajoksessa). Kaskisten luotsiasema muuttui toimintavuoden aikana (1.7.95 alk.) Vaasan luotsiasemaan kuuluvaksi Kaskisten tukiasemaksi.

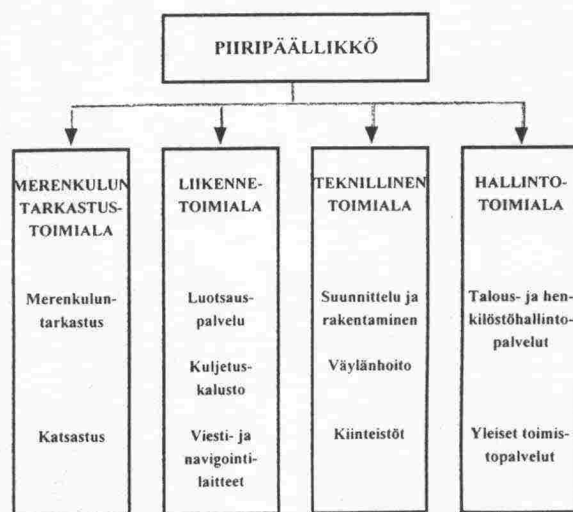
Väylänhoito yhdistettiin operatiivisesti yhdeksi toiminta-alueeksi, joka käsittää siten koko piirin alueen sisävesiä myöten. Alue on kuitenkin jaettu seitsemään kustannuspohjaiseen väylänhoito-alueeseen, jotka ovat Kaskisten, Vaasan, Kokkolan, Vaasan läänin sisävesien, Oulun, Kainuun, Lapin läänin sisävesialueitten väylänhoitoalueet. Väyläasemat sijaitsevat kuudella eri paikkakunnalla, Kaskisissa, Vaasassa, Kokkolassa, Oulussa, Kajaanissa ja Inarissa (1.6.95 alk). Lisäksi piirissä on kolme väyläalusta: Letto (Oulussa perämeren alueella), Oili4 (Kokkolan merialueella) ja Linja (merialueella Kristiinankaupunki - Kalajoki).

Organisaatio

Piiri on jaettu hallinto-, merenkuluntarkastus-, liikenne- ja teknilliseen toimialaan. Piiriä johtaa ja sen toiminnasta vastaa piiripäällikkö. Merenkulkupiirin kannalta tärkeitä asioita käsitellään ennen ratkaisun tekemistä piirin johtoryhmässä, johon kuuluvat piiripäällikön lisäksi toimialojen päälliköt.

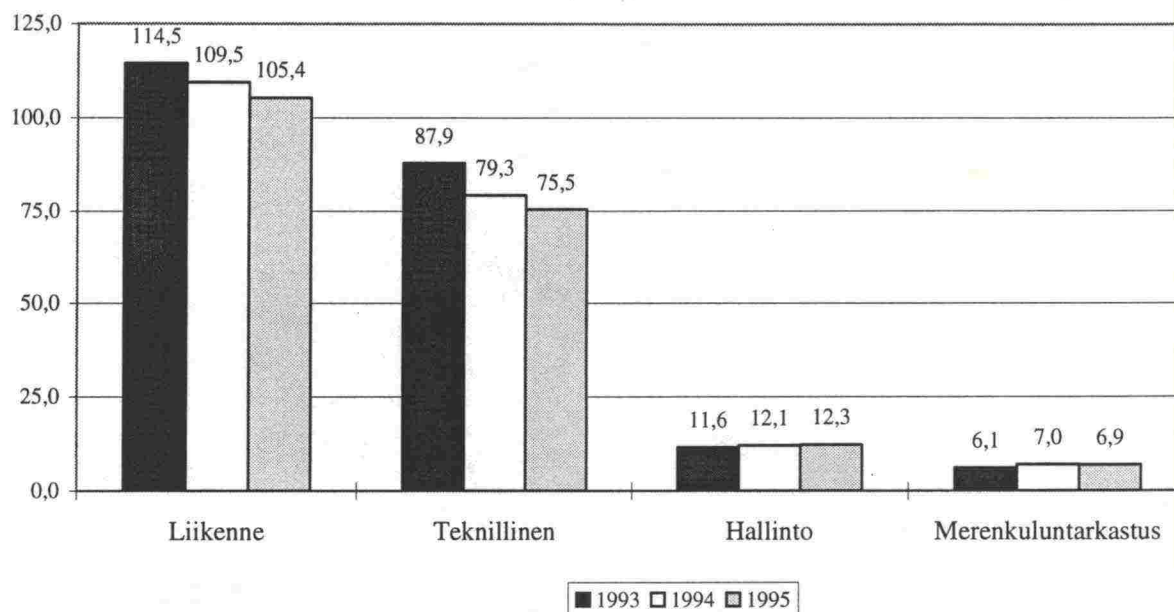

Pohjanlahden merenkulkupiirissä työskenteli noin 200 henkeä, joista piirikonttorissa Vaasassa työskenteli 31 henkeä ja Oulun toimistossa 14 henkeä

Henkilöstö

Piirin henkilötyövuodet vähenivät vuoden 1995 aikana 8 hengellä ollen vuoden lopussa 200 henkeä.

Henkilötyövuodet toimialoittain vuosina 1993 - 1995

Raahen uusi luotsiasema

Arvoisa vastaanottaja

POHJANLAHDEN MERENKULKUPIIRIN VUOSIKATSAUS 1995

Pohjanlahden merenkulkupiiri lähettää oheisena vuoden 1995 vuosikatsauksensa.

Piiripäällikkö

Markku Mylly

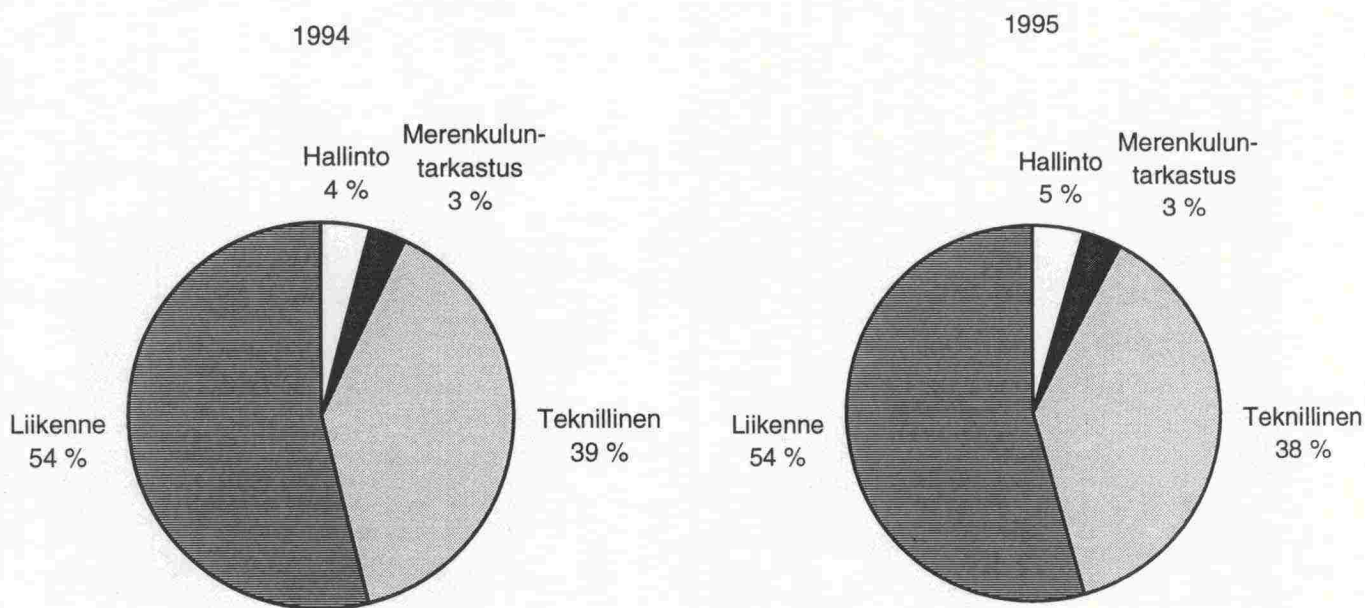
Talous

Vuoden 1995 aikana piiri käytti toimintaansa yhteensä n.68,2 mmk (sis. mkl:n "omat" momentit), josta kulutusmenojen osuus oli n. 56,8 mmk (palkkaukset 43,3 mmk ja muut menot 13,5 mmk) ja investointien n. 11,4 mmk.

Toimintaansa käyttämästään rahoituksesta piiri ansaitsi tuloina n. 14,5 mmk (eli budjetti ylitettiin n. 2,2 mmk:lla), josta piiri tuloutti merenkulkuhallitukselle 631 tmk. Suurimmat tuloutuksen alaiset ylitykset syntyivät ulkopuolisissa tuloissa (853 tmk) ja luotsaustuloissa (838 tmk), muissa tuloissa ylitystä syntyi 325 tmk ja irtaimen omaisuuden myynti ylitti budjetin 187 tmk:lla.

Merkittävimmät investointikohteet v. -95 olivat talon- ja väylien rakentamisessa. Talonrakennuksista suurin oli Raahen luotsiaseman loppuunsaattaminen (3,7 mmk). Liikennetoimialan linkkijärjestelyihin käytettiin yhteensä 342 tmk sekä luotsiveneen hankintaan 774 tmk. Lisäksi piiri investoi ATK-hankintoihin n. 700 tmk. Piirin budjetin ulkopuolista, väyläosaston momentilla olevaa, määrärahaa käytettiin Kokkolan väylällä yhteensä n. 14,0 mmk.

Piirin taloudellinen tilanne parani hieman vuoden aikana. Saavutettu tulojen kasvu sekä säästöt kulutusmenojen osalta (vähennettynä väyläalusjärjestelyiden johdosta SLMP:lle siirretyllä 300 tmk:lla) merkitsivät piirille noin 1,7 mmk:n lisäystä vuonna 1996 käytettävissä oleviin määrärahoihin, jotka käytetään kokonaisuudessaan investointeihin sekä piirin väyläalusten rahoitusvajauksen kattamiseen.

Rahoitus toimialoittain vuosina 1994 ja 1995

Laitoksen omien momenttien lisäksi piirin toiminnasta merkittävän osan muodostivat työllisyysmäärärahat, joita piiri käytti eri työllisyyskohteissa piirin alueella yhteensä n. 7,8 mmk. Merkittävimpinä käyttökohteina säilyivät Iin (2,0 mmk) ja Vuolijoen (2,0 mmk) laituriponttonien rakennustyömaat sekä kalasatamiin (suurimmat kohteet Inarin väyläasema ja kalasatama/ Inari (1,8 mmk) ja Lehtolan kalasatama / Kemijärvi (1,6 mmk) liittyneet rakentamishankkeet.

Kalusto

Piiri käytti vuoden -95 aikana yhteensä n. 3,1 mmk kulkuvälineiden ja muun kaluston hankintaan. Suurin yksittäinen käyttökohde oli tänä vuonna liikennetoimialan suorittama luotsiveneen tilaus (hankintahinta n. 1,2 mmk, vuodelle -95 kohdistui 774 tmk), lisäksi liikennetoimiala aloitti luotsiasemien välisten VHF-yhteyksien linkkijärjestelyt (käyttö v. -95 342 tmk). Muilla toimialoilla hankinnat keskittyivät atk-hankintoihin (yhteensä n. 700 tmk) ja muuhun pienkaluston hankintaan.

Luotsiveneet odottavat työvuoroa Kokkolan väyläaseman laiturissa.

KALUSTO

Veneet ja muut kulkuvälineet 1995

Luotsi kutterit	Yhteys- veneet	Viitta-, työ ölj.t.veneet	hydro- kopterit	Autot	Moottori- kelkat	Muut trakt. trukit soutuv.	Yht.
--------------------	-------------------	------------------------------	--------------------	-------	---------------------	-------------------------------------	------

Liikennetoimiala:

13	9	-	10	8	8	6	54
----	---	---	----	---	---	---	----

Teknillinen toimiala:

	12	26	4	17	33	19	111
13	21	26	14	25	41	25	165

Liikennetoimialan kuljetuskaluston polttoaineen kulutus 1995

Polttoöljy	126 531
Bensiini	19 163
Dieselöljy	2 242

Teknillisen toimialan kuljetuskaluston polttoaineen kulutus 1995

Polttoöljy	91 704
Bensiini	17 890
Dieselöljy	19 754

Väyläluksien polttoaineen-, bensiinin- ja sähkön kulutus 1995

Va Letto

Polttoöljy	366 081	litr.
Bensiini	600	litr.
Sähkö	65 349	kWh

Öta/Va Linja

	Polttoöljy	158 769	litr.
	Bensiini	1 277	litr.
vähennä TT määrästä	Sähkö	61 055	kWh

Öta/Va Oili 4

Polttoöljy	19 500	litr.
Bensiini	-	litr.
Sähkö	9 044	kWh

Uudishankinnat

Liikennetoimiala:

Nopea luotsivene 1 kpl (1995/1996)

Teknillinen toimiala

Tankohara 1 kpl (1995/1996)

Vene 2 kpl (käytetty Buster Magnum, uusi Buster XL)

Auto 4 kpl (käytettyjä)

Merenkulun turvallisuus ja valvonta

Merionnettomuudet

Toimialan tehtävänä on selvittää alueellaan tapahtuneet merionnettomuudet ja huolehtia mahdollisista syyteeseen ilmoittamisista, sekä osallistua rikkomusten ja onnettomuuksien selvittelyyn oikeudessa.

Vuonna 1995 Pohjanlahden merenkulkupiiriin ilmoitettiin 12 merionnettomuutta. Onnettomuuksista 11 sattui piirin alueella ja yksi Ruotsissa Uumajan satamassa.

Onnettomuudet jakaantuivat seuraavasti:

- 1 satamapalvelijan työtaturma alukset irrotustyössä, sormen katkeaminen
- 2 matkustajan sydänkohtausta joista toinen kuoli laivalla ja toisessa tapauksessa potilas kuoli sairaalassa
- 1 yhteentörmäys jäärännissä
- 1 tulipalo konehuoneessa
- 1 yhteentörmäys laiturissa olleeseen alukseen
- 1 pääkonevaurio joki johti merihätä tilanteeseen
- 1 kalastusaluksen uppoaminen, kalalasti liikkui ruumassa ja alus kallistui, sai vettä sisään ja upposi
- 2 karilleajoa
- 2 pohjakosketusta joissa tuli runkovaurio ja vuoto alukselle

---

12 merionnettomuutta yhteensä

Jokimatkustaja-alus Blue & White III kuljettamassa saksalaisia turisteja Kemijoella

Merenkulun turvallisuusvalvonta

Alusten kuntoa, miehitystä, lastin kuljetusta ja meriympäristön suojelua valvotaan määräaikaisten katsastuksien ja tarkastuksien avulla.

Piirin palveluksessa oli vuonna 1995 neljä merenkulun tarkastajaa ja yksi ylitarkastaja, joiden tehtävänä oli valvoa merenkulun ja veneilyn turvallisuutta ja meriympäristön suojelua koskevia määräyksiä. Tarkastajia avusti yksi valtion ja yhdeksän kuntien palkkaamaa satamakatsontamies. Lisäksi piirissä oli 16 palkkiotoimista aluskatsastajaa ja kaksi toimistosihteerä, joista toinen piirikonttorissa Vaasassa ja toinen Oulun toimistossa.

Merenkuluntarkastustoimialan henkilökunta vasemmalta: Kaija Härkönen, Jarmo Kokko, Leo Piekola, Kari Villanen, Rose-Marie Toivio, Pertti Toropainen ja Veli Juutinen

Eurooppalaisen alustarkastusyhteistyösopimuksen puitteissa (Paris Memorandum of Understanding On Port State Control) tehtiin 124 alustarkastusta. Sopimuksen mukaan Suomen tulee suorittaa 400 tarkastusta vuosittain.

Piiri tarkastaa osaltaan IMO:n (kansainvälinen järjestö) päätöksiin perustuen, noudatetaanko kemikaalisäiliöaluksissa meren pilaamisen ehkäisemistä koskevaa Marpol-sopimusta. Vuonna 1995 tehtiin piirissä näitä Marpol Annex II tarkastuksia 12 kpl.

Alusten pysäyttämispäätöksiä tehtiin 7 kpl, syynä pysäyttämisiin oli neljässä tapauksessa runkovaurio, yhdessä pääkoneen epäkuntoisuus, yhdessä yleinen merikelvottomuus ja yhdessä aluksessa oli turvallisuusvarustuksessa useita puutteita.

Virkamieskatsastukset

Piiri on suorittanut vuoden 1994 alusta lukien bruttovetoisuudeltaan alle 500 olevien kotimaanliikenteen alusten peruskatsastukset ja yli 15 metrin alusten määräaikaisten ja vuosikatsastukset virkamieskatsastuksina. Samoin piiri määrää alueensa kotimaanliikenteen alusten miehityksen, lukuun ottamatta merenkululaitoksen aluksia.

Virkamieskatsastusten osalta tulostavoite saavutettiin ja piirille laskutettiin 152071 markkaa katsastustuloja.

Palkkiotoimiset katsastajat suorittivat pääosan alle 15 metriä pitkien alusten määräaikaisten ja vuosikatsastuksista, kalastusalusten, vuokraveneiden ja lossien katsastuksista.

Muut maksulliset suoritteet

Toimiala myönsi 197 todistuskirjaa (pätevyyskirjoja ja todistuksia) ja tuloja piirille tästä toiminnasta tuli 30950 markkaa.

Alusyhdistelmä Mega + Motti, jonka kotipaikka on Kemi

MERENKULUNTARKASTUSTOIMIALAN SUORITTAMAT TARKASTUKSET JA KATSASTUKSET 1995

Laiva- ja satamatarkastukset	
Yleisiä tarkastuksia	76
MOU-tarkastuksia	124
Malmi- ja rautalastauksien tarkastuksia	4
Puutavaralastien tarkastuksia	14
Satamatarkastuksia	136
Alusten pysäyttämisiä	7

Katsastukset	
Virkamieskatsastuksia	222
Palkkiotoimisten katsastajien katsastuksia	167
Jääluokkatodistuksia	67
Lossien katsastuksia	8
Vuokravenekatsastuksia	49

Vaasasta Uumajaan liikennöivä m/s Wasa Queen

Väylätoiminta 1995

Väylänpito

Tutkimus ja suunnittelu: Kokkolan väylää koskevat täydennystutkimukset saatiin tehtyä toimintavuoden kevättälvella ja urakka-asiakirjat valmistuivat urakakakilpailuun väyläosastolla kevään aikana. Lisäksi Pohjanlahden merenkulkupiirin alueella oli toimintavuonna 1995 useita pienehköjä väylätoimintaan liittyviä suunnitteluhankkeita, jotka kohdistuivat lähinnä pienväylästä merikinnän ja linjausten parantamisiin. Niistä mainittakoon mm. Pietarsaaren vanhan sataman väylää koskevat tutkimukset ja suunnittelu sekä Aurinkoreittiin liittyvät tutkimus- ja suunnittelukohteet Maalahdessa.

Bergön kalasataman suunnittelu valmistui ja kunta lähetti sen vesioikeuteen lupahakemusta varten. Lisäksi työllisyshankkeisiin liittyviä suunnittelutöitä jatkettiin lähinnä pohjoisen kalasatama- ja pienväyläkohteissa.

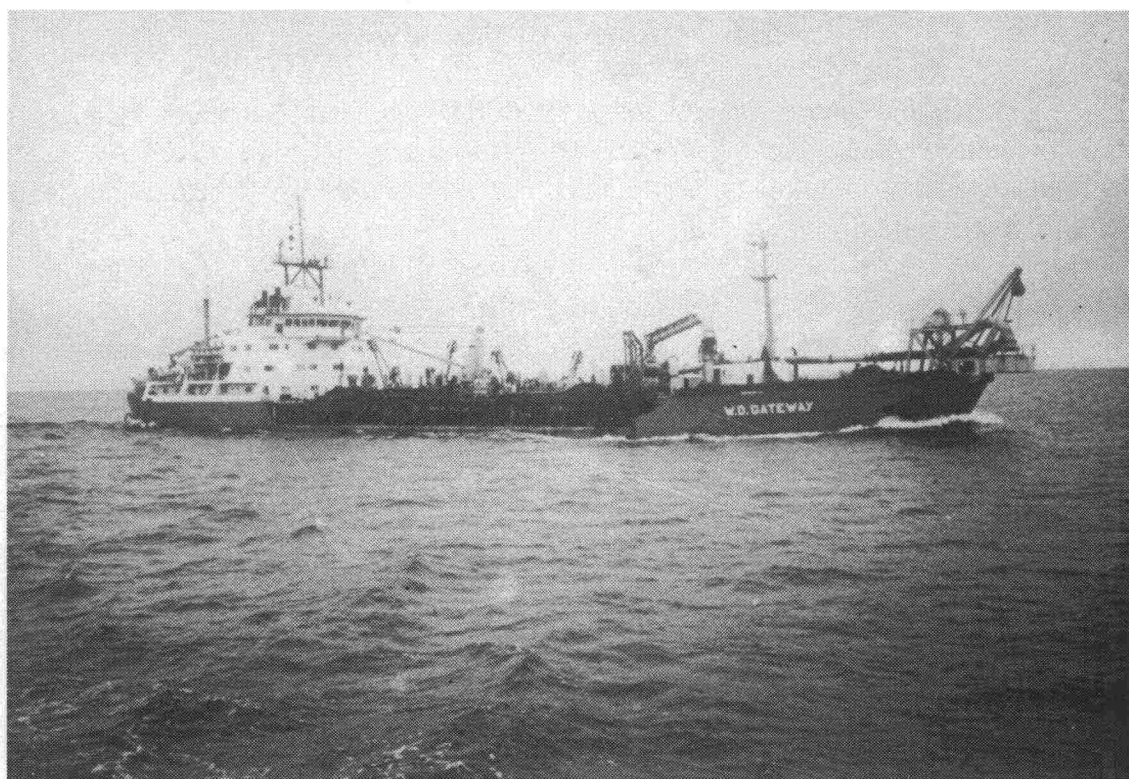
Kehittäminen: Kehittämishankkeissa, lähinnä Navi2003 projektin maastotöiden toteutusta jatkettiin perämeren alueella matalaväylästä osalla. Kesäkuun alusta toteutettiin väylähoitoon liittyvä organisaatiouudistus, jossa teknillisen toimialan resurssit jaettiin uudelleen vastamaan myös Navi2003 projektin piirikohtaista osuutta. Piiri osallistui edelleen väylähoito-ohjelmiston ja VATU-rekisteriohjelmistojen kehitykseen MKH:n turvalaitetoimiston johdolla.

Ylläpito: Väylien ylläpito toteutettiin kesken vuotta uusitulla organisaatiolla, jossa väylähoito oli yhdistetty yhdeksi toiminta-alueeksi koko piirin alueella.

Väyläluokituksen mukaiset väyläkilometrit eivät muuttuneet vuoden aikana ja turvalaitteiden määrät pysyivät samana. Pohjanlahden merenkulkupiirin alueella on laitoksen hoidossa olevia merkittyjä väyliä yhteensä 2987 km. Kokonaismäärästä kauppamerenkulun väyliä on 445 km ja muun vesiliikenteen väyliä 2542 km. Näillä väylillä on turvalaitteita yhteensä 3495 kpl. Piirin alueella on lisäksi yksityisten hoidossa olevia väyliä, joissa turvalaitteita yhteensä n. 1100 kpl. Väylät ja turvalaitteet jakautuvat tyypeittäin oheisen taulukon 1 mukaisesti.

Meriväylät

Pohjanlahden tärkeimmät kauppamerenkulun väylät ovat tyydyttävässä kunnossa, joskin väylille asetettavat vaatimukset merkinnän ja muiden turvalaitteiden osalta kasvavat alusten ja niiden navigointilaitteiden tekniikan kehittyessä. Merenkulkuhallituksen "Väyläohjelma 1993 - 2002" mukaan piirin alueella toteutetaan vain Pietarsaaren ja Kokkolan väylän syventämiset suunnitelujakson loppupuolella vv. 2000...2002. Kokkolan väylän varsinainen parantamistyö aloitettiin kesällä 1995. Lisäksi useassa eri kohteessa toteutettiin pienehköjä väylä- ja turvalaitetöitä n. 500 000,- markalla.

Imuhopperi W.D. Gateway kaivutyössä Kokkolan väylällä

Kokkolan 13 m:n väylän rakentaminen

Kokkolan väylän syventämisen 11 m:stä 13 m:iin pääasialliseksi perusteeksi katsottiin jatkuva Venäjän transiittoliikenteen kasvu Kokkolan sataman kautta.

Väylän syventämistä koskevat maaperätutkimukset tehtiin PLMP:n ja SMMP:ien yhteistyönä vuosina 93 ja 94 ja tutkimustulokset tulostettiin ins.tsto Sito Oy:n toimesta. Ruopattavia massoja laskettiin olevan n. 3,1 milj. m³.

Kansainvälinen urakkakilpailu, jossa työt oli jaettu kolmeen eri osaurakkaan (A, B ja C), pidettiin vuoden 95 alussa. Tarjousten perusteella sopimukset tehtiin seuraavan erittelyn mukaan:

Urakka A, työyhteenliittymä Terramare-Boskalis-Skanska, urakkasumma n. 110 mmk, joka sisältää seuraavat työt

1. louhintatyöt
2. kitkamaiden ruoppaukset
3. satamakentän penkereiden alaosien rakentamisen tasoon -2,0 m saakka
4. täyttöalueen 1 alaosien rakentamisen tasoon -2,0 m saakka

Urakka B, H & I Tallqvist, urakkasumma n. 7 mmk, joka sisältää seuraavat työt

1. sataman penkereiden rakentamisen valmiiksi

Urakka C, Holland Dredging, urakkasumma n. 18 mmk, joka sisältää seuraavat työt

1. väylän mantereen puoleisen pään pehmeiden massojen imuruoppauksen ja massojen läjittämisen satamapenkereiden sisään.

Kaikkien eri urakoihin liittyvien töiden tulee olla valmiina vuoden 97 loppuun mennessä. Sen jälkeen toteutetaan väylää koskevien merkintöjen uusinta vuonna 98. Merenkululaitoksen kokonaiskustannuksiksi merkintätöineen on arvioitu n. 150 mmk. Lisäksi Kokkolan kaupunki kehittää satamaosuutta n. 130 mmk:lla.

Veneväylät

Piirin alueella on ns. "muun vesiliikenteen väyliä" 2542 km. Väylästöön kuuluu Pohjanlahden rannikkoalueen matalaväylästäön lisäksi sisävesistöön kuuluvat Oulujärven, Inarin, Lokan ja Porttipahdan, Kainuun sekä Ähtärinjärvien laajat väylästöt. Veneilyharrastuksen koko ajan lisääntyessä veneväylien ja satamien parantamistarve lisääntyy koko ajan. Merenkulkupiirin alueella huomattavimmat pienväylähankkeet toimintavuonna olivat merenkurkun alueella olevan Aurinkoreitin parantamisen aloittaminen. Lisäksi väylästöjen merkintää parannettiin Lokka ja Porttipahdassa sekä Kainuussa. Jatkettiin myös työllisyystöinä toteutettavien, kuntien hoitovastuulle luovutettavien väylästöjen parannustöitä Kemijärvellä ja Kuusamossa.

Väylänhoito

Piirin väylänhoitoon ovat osallistuneet edellisvuosien tapaan väyläalukset Letto, Linja ja Oili4 miehistöineen sekä muuta väylänhoitohenkilöstöä eli yli puolet toimialan 76 vakituisesta henkilöstä. Väyläalus Letto toimi myös Saaristomeren merenkulkupiirin alueella n. kolme kuukautta toimintavuoden aikana. Piirin väylänhoitotyöt on keskitetty alusten lisäksi Kaskisten, Vaasan, Kokkolan, Oulun, Kajaanin ja Inarin väyläasemilta hoidettaviksi. Toimintavuonna valmistui Inarin väyläasema Inarin kirkonkylän kalasataman yhteyteen.

Piensatamatoiminta

Omat satamat ja laiturit

Inarin uusi väyläasema

Inarin kirkonkylän kalasatamaan valmistui kesällä 1995 uusi väylänhoitotukikohta ja kalasataman huoltorakennus.

Rakennuskohteen erittely

Väyläasema:	kerrosala 278 m ² , tilavuus 1225 m ³
Polttoainevarasto:	kerrosala 19 m ² , tilavuus 67 m ³
Kalahalli	kerrosala 186 m ² , tilavuus 680 m ³
Yhteensä	kerrosala 483 m ² , tilavuus 1972 m ³

Kustannusarvio noin 3,5 milj.mk. Koko rahoitus tuli työministeriöstä.

Suunnittelijana oli Arkkitehtitoimisto Raila ja Tapio Rönköharju Oulusta ja rakennesuunnittelun teki Pohjanlahden merenkulkupiirin teknillinen toimiala.

Lvis-suunnittelun teki Insinööritoimisto Ylitalo Oy Oulusta.

Pääurakoitsijana toimi Pohjois-Suomen LM- rakennus Oy Ylitorniolta.

Sähköurakoitsijana toimi Inergia-asennus Inarista ja Lvi-urakoitsijana Lapin Asennuspalvelutekniikka Ylitorniolta.

Rakennustyöt aloitettiin marraskuussa 1994. Urakoitsija luovutti rakennuksen Pohjanlahden merenkulkupiirille 16.05.1995, noin puolitoista kuukautta etuajassa. Pohjanlahden merenkulkupiiri luovutti kalasataman huoltorakennuksen edelleen Inarin kunnalle syyskesällä.

Väyläasemassa on toimisto-, sosiaali-, huolto- ja varastotilat Pohjanlahden merenkulkupiirille lähinnä alueen väylänhoitotöitä varten. Kalankäsittelyhallissa on kalastajille varatut halli-, kylmiö- ja sosiaalitilat sekä laitehuone lvis- ja kylmäkoneille.

Poroluodonkarin suojasataman suunnitelma valmistui ja rakennustyöt alkavat vuoden 1996 aikana.

Inarin uusi väyläasema ja kalankäsittelyhalli

Kalasatamat

Kalasatamatoiminnan suurimmat hankkeet toimintavuonna olivat työllisyysmäärärahoihin rahoitetut hankkeet piirin pohjoisosissa. Suurimmat valmistuneet hankkeet olivat Lehtolan kalasataman ja kalankäsittelyrakennuksen rakentaminen Kemijärvellä sekä Inarin kalasataman kalankäsittelyrakennus Inarissa. Rakennuskohteet ja määrärahojen käyttö on lueteltu hankkeittain taulukossa 2. Kokonaiskuvaus Lehtolan kalasatamasta seuraavassa.

Lehtolan kalasatama Kemijärvelle

Aloite kalasataman ja huoltorakennuksen rakentamisesta on tullut Kemijärven kaupungin taholta. Kemijärven vesistön alueella ei ole aikaisemmin ollut ainoatakaan kalasatamaa, joten sen rakentaminen oli perusteltua. Kemijärven kokonaiskalansaalis on ollut aiempina vuosina n. 150 tonnia/vuosi, josta 70% on pyydetty nykyisen kalasataman lähialueilta. Kalasataman paikan valintaan vaikuttavia seikkoja olivat pyyntivesien läheisyys ja se, että sataman maa-alueen omistaa Kemijärven kaupunki.

Sataman yleissuunnittelu ja huoltorakennuksen suunnittelu aloitettiin jo syksyllä 1993. Sataman ja huoltorakennukset on rakennuttanut Pohjanlahden merenkulkupiiri. Satamaa koskevat suunnitelmat on laadittu piirin omana työnä ja huoltorakennusten pääsuunnittelijana on toiminut Arkki-tehtitoimisto Pentti Aho Kemijärveltä. Rakenne- ja LVIS-suunnitelmat on laadittu oululaisten suunnittelijoiden toimesta.

Satamaan on rakennettu 179 m²:n huoltohalli, jossa sijaitsevat kalojenkäsittelytila, kylmiö, jäähileasema ja sosiaalilat. Erillisenä on tehty varastorakennus 80 m², jossa sijaitsevat kalalaatikkoiden ja pyydysten säilytystila sekä pienlaitteiden korjaustila. Satamarakenteet käsittävät aallonmurtajan, purkauslaiturin, kiinnityslaiturin, vetoluiskan ja telarannan. Satamaan tuleva väylä on suunniteltu ja merkitty Pohjanlahden merenkulkupiiriin toimesta.

Huoltorakennusten ja sataman urakoitsijat ovat olleet kaikki kemijärveläisiä. Huoltorakennukset urakoitsijana oli Rakennusniekka Oy ja sataman Tmi Markku Rönkkö. Rakennuttajan onnistui saada tarjouskilpailujen perusteella urakoitsijat Kemijärveltä, mikä on ollut tärkeä seikka, koska kyseessä oli työllisyystyö, ja näin työllistettiin paikallista väkeä. Sataman laiturit asennuksineen tilattiin Rautaruukki Oy:ltä, ja ne asennettiin satamaurakan yhteydessä.

Hankkeen toteutus eteni siten, että syksyllä 1994 aloitettiin huoltorakennuksilla, ja ne valmistuivat tammikuun 1995 aikana. Satamaurakka aloitettiin maaliskuulla 1995, jolloin Kemijärven vedenpinta on alimmillaan. Satamaurakka voitiin toteuttaa täysin kuivatyönä, mikä mahdollisti satama-altaan ruoppausmassojen hyödyntämisen aallonmurtajien sydänkerroksiin ja näin saatiin huomattavia kustannussäästöjä.

Rakennustyön aikana harjoitettiin yhteistyötä myös Lapin tiepiirin kanssa. Tiepiiri sai satamakentän leikkaustyön ylijäämämassoja Lehtolan tienparannustyöhön. Kalasataman kenttien päällystäminen sovitettiin samaan aikaan Lehtolan tien päällystämisen kanssa elokuussa 1995. Yhteistyön tuloksena molemmat laitokset säästivät kustannuksissa. Lehtolan kalasatama halleineen tuli maksamaan n. 3.1 miljoonaa markkaa.

Satamaurakka valmistui viimeistelytyöineen kesäkuun 1995 aikana. Hankkeen ylivalvojana toimi teknillisen toimialan päällikkö Håkan Knip, rakennusvalvojana työpäällikkö Markku Rautiola sekä paikallisvalvojana ins. Seppo Kerkelä. Suunnittelutyössä oli mukana myös ins. Pertti Hoskio.

Talonrakennustoiminta

Toimintavuoden aikana huomattavin talonrakennuskohde oli Raahen luotsiaseman asemarakennuksen ja varastoiden valmistuminen kesällä 1995. Vuodelle 1996 jää vielä hydrokopteritallin rakentaminen, pihan asfaltointityöt sekä tonttialueen aitaus.

Näiden lisäksi toteutettiin useita pieniä korjaus-luonteisia talonrakennustöitä eri luotsiasemilla.

Muu toiminta

Lausunnot

Merenkulkupiirin teknilliseen toimintaa kuuluu eri asiantuntijalausuntojen laatiminen mm. vesioikeuksille ja lääninhallituksille. Lausuntoja on laadittu toimintavuoden aikana n. 25 kpl.

Työllisyyshankkeet

Teknillinen toimiala hoitaa myös piirin osuuden ns. työvirastona, työllistämällä kalasatamien ja pienväylätön merkintä- ja rakennustöillä työministeriön rahoittamia työllisyyskohteita. Huomatavimmat työllisyystyökohteet kalasatama- ja pienväylätöiden lisäksi olivat keskitetty ponttonilaitureiden rakentaminen Iissä ja Vuolijoella, joissa yhteensä käytettiin työllisyystyömäärärahoja toimintavuoden aikana n. 5,1 milj. markkaa (josta budjettirahoitusta 450 000 mk). Toimintavuoden 1995 aikana eri kohteissa käytettiin toimintavuonna myönnettyjä ja edellisvuosien "saldoja" yhteensä noin 10,1 milj. markkaa Vaasan, Oulun ja Lapin läänien alueilla. Hankkeet ja määrärahojen käyttö on lueteltu taulukossa 2.

Valtionavut

Merenkulkupiirin toimintaan kuuluu myös valtionapujen käytön valvonta. "Keskuskalasatama-avustuksia" maksettiin eri kunnille 1.524.363,- markkaa. "Veneilysatama-avustuksia" maksettiin eri kohteisiin 195.000,- mk. Edelleen merenkulkupiirin alueella olevien kauppa- ja teollisuussatamien omistajille on työministeriö myöntänyt valtionapua, joiden käyttöä piiri on osaltaan valvonut. Maksuliikennettä ei työministeriön avustuksien osalta toimintavuonna 1995 ollut.

TAULUKKO 2.

Pohjanlahden merenkulkupiirin teknillisen toimialan rahoitus vuonna 1995 ja käynnissä olleet hankkeet ja niihin käytetyt määrärahat		B=budjettirahoitus T=työllisyysrahoitus	
Hankkeen nimi	Toimenpide		Rahoitus (1000 mk)
Teknisen henkilökunnan palkkaus	Vakituisen henkilöstön palkkakulut	B	8410
Teknillisen toiminnan muut kulutusmenot	Toiminnan käyttömenoja	B	7904
Väyläalusten palkkaus	Vakituisen henkilöstön palkkakulut	B	5439
Väyläalusten muut kulutusmenot	Toiminnan käyttömenoja	B	994
Maksetut kalasatama-avustukset, eri kunnat	MKH:n myöntöpäätökset eri hakemuksista	B	1524
Maksetut veneilysatama-avustukset, eri kunnat	MKH:n myöntöpäätökset eri hakemuksista	B	195
Kuljetusvälineet ja kalusto	Uushankinnat ja varustelu	B	1258
Pienehköt väylä-, satama- ja trvl työt eri koht	Turval. ja väylien kunnostustyöt	B	288
Marjaniemen luotsi- ja kalasatama	Satama- ja allonmurtajat valmiit	B	60
Raahen luotsiasema, Raahen	Sataman ja luotsiaseman rakennustyöt valmista	B	5111
K:lan väyläaseman hydrokopteritalli	Uudisrakennuksen rakentaminen, jatk.v.-96	B	296
Leppäluodon tukiaseman hydrokopteritalli	Uudisrakennuksen rakentaminen, jatk.v.-96	B	153
Norrskärin korjaustyöt, Mustasaari	Vanhan la:n rakennusten kunnostus, jatk.v.-96	B	146
Tankarin la- ja suojasatamat, Kokkola	Luotsisat.laajent. ja suojasat.rakentaminen	T	500
Tankarin la:n öljys. ja putk.uusinta, Kokkola	Peruskorjaustyö	B	132
Kokkolan väylän parantaminen, Kokkola	Väylän syventäminen alkoi, jatk.v.-96 ja -97	B	13952
Pietarsaaren vanhasataman väylä, Pietarsaari	Väylän ruoppaus ja merkinta, jatk. v.-96	B	181
Laituriponttoon. keskit. rakentaminen, Ii	Ponttonilaitureiden rakentaminen	T/B	2450
Teräspuikipontt. kesk. rakentaminen, Vuolijoki	Putkipontt. rakentaminen valtion eri satamiin	T	2626
Lehtolan kalasatama, Kemijärvi	Sataman ja hallin rakentaminen	T	1649
Inarin kk:n kalasatama, Inari	Väyläaseman ja kalankäs.rakenn.rakentam.	T	2498
Kuusamon venereittien merkintä, Kuusamo	Veneväylien merkinnän parantaminen, jatk.	T	332
Koutalahden kalasatama, Kajaani	Kalankäsittelyrakennuksen uudisrakentaminen	T	159
Kemijärvi-Pelkosenniemi/Räisälän väylä	Väylien merkinnän kunnostus	T	131
Trullevin kalasatama, Kokkola	Sataman laajennuksen suunnittelu	T	33
Suiningin kalasatama, Kuusamo	Sataman ja kalakäs.rak. suunnittelu	T	28
Merenkurkun matalaväylästä, Maalahti	Ruoppaus ja väylämerkintä, jatk. v.-96	B	440
Yhteensä (1000) mk			56889

Kalankäsittelyhalli Lehtolan kalasatamassa

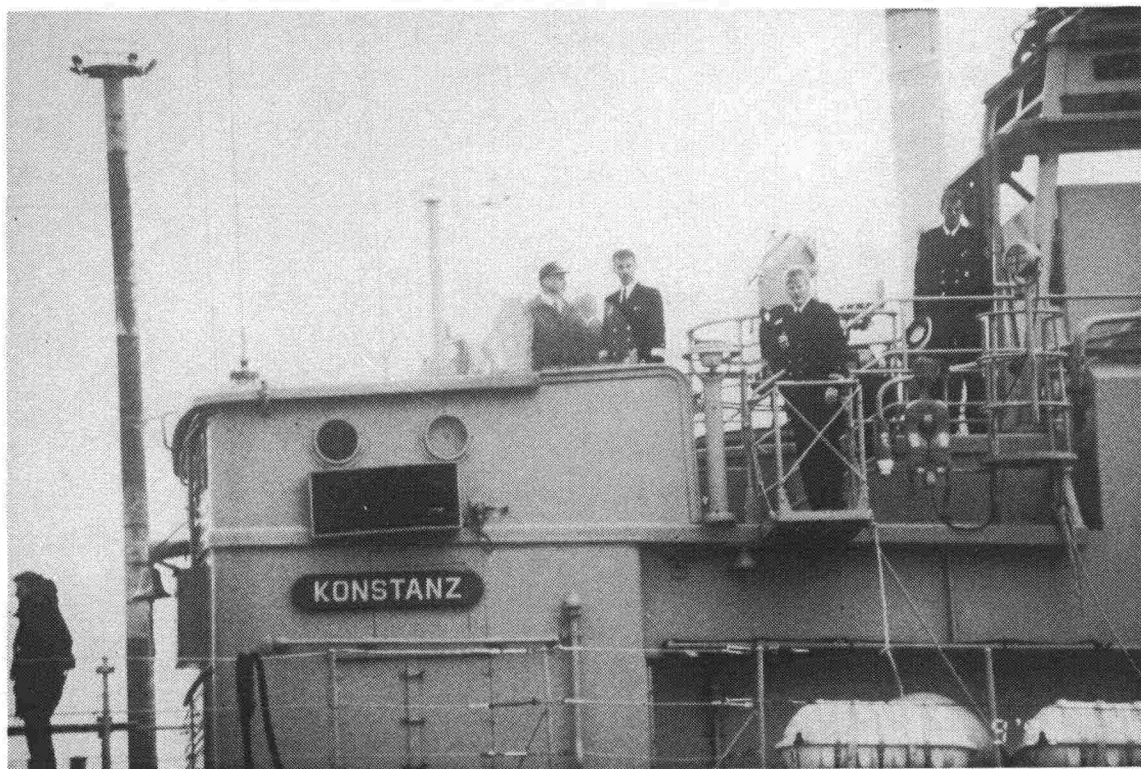
Luotsaustoiminta

Tehtävät ja resurssit

Luotsauspalvelun valvonnasta, suunnittelusta ja kehittämisestä huolehtii merenkulkupiirin liikenne-toimiala sovittuaan tavoitteista piiripäällikön kanssa. Toimiala järjestää myös luotsintutkintoajat ja luotsintutkintoon liittyvät kirjalliset kuulustelut.

Luotsauspalvelun tarkoituksena on järjestää aluksen päällikön neuvonantajaksi paikalliset väylät ja erikoisolosuhteet tunteva ammattilainen, pitkän merikokemuksen ja merikapteenin pätevyyden omaava luotsi. Tätä varten on piirissä 5 luotsiasemaa, joissa hoidetaan ympärivuotinen päivystys. Asemilla on hyvät valvonta- ja yhteydenottolaitteistot. Luotsi- ja tukiasemilla on venekalustoa joka vuodenajalle luotsien viemiseksi aluksille, talvella käytetään myös lumikelkkoja ja hydrokoptereita. Joskus joudutaan käyttämään piirin väylänhoitoalusta Lettoa tai jäänmurtajia luotsikuljetuksiin.

Pohjanlahden merenkulkupiirin alueella toimivat seuraavat luotsiasemat: Ajos Kemissä, Marjaniemi Oulun edustalla, Raahe Raahen kaupungin alueella, Tankar Kokkolan edustalla ja Vaasan luotsiasema Raippaluodossa. Näiden lisäksi on viisi tukiasemaa. Luotsi- ja tukiasemilla työskentelee 56 luotsia, 38 kutterinhoitajaa ja 5 emäntää/siivojaa. Käytössä on vene- ja kutterikalustoa 22 kpl ja muuta kuljetuskalustoa, kuten autoja ja hydrokoptereita ym. 32 kpl.

Luotseja tarvittiin myös Saksan laivastovierailun aikana kesäkuussa Vaasassa. Kuvassa luotsi Glenn Nabb miinaraivaaja Konstanzin komentosillalla vasemmalla.

Piirin alueella Raahessa sijaitsevan Rautaruukin sataman kautta kulkee eniten "tonneja".

Toiminnan tulos

Luotsaustoiminta lisääntyi jonkin verran edelliseen vuoteen verrattuna. Piirin alueella tehtiin vuonna 1994 yhteensä 4502 luotsausta, vuonna 1995 niitä oli 4691 kpl. Luotsausmatka piteni 74111 mpk:sta 81764meripeninkulmaan. Luotsaustulot lisääntyivät 11.4 milj. markasta 12,4 milj. markkaan. Kustannus-vastaavuus nousi 39 prosentista 41 prosenttiin. Toiminta on kiinteästi riipuvainen Suomen ulkomaan-kaupasta. Luotsattavien alusten koot ovat suurentuneet, joten saman tavaramäärän kuljettamiseksi tarvitaan vähemmän aluksia. Tämän takia viennin suuri kasvu ei näy niinkään luotsauten lukumäärässä, mutta kylläkin luotsautulojen kasvussa, koska ne ovat sidottuja alusten kokoon.

Luotsaustoiminnan kehittäminen

Viime aikoina on pyritty yhdistämään luotsiasemia milloin se on taloudellisesti ja operatiivisesti perusteltua. Vuonna 1994 yhdistettiin Kokkolan ja Pietarsaaren luotsiasemat Tankarin luotsiasemaksi. Vuonna 1995 oli vuorossa Vaasan ja Kaskisten luotsiasemien yhdistäminen 1.7. Vaasan luotsiasemaksi siten, että päivystys tapahtuu Vaasassa. Kaskisissa on aina liikenteen edellyttämä tarpeellinen määrä luotseja. Käytännössä Kaskisissa on ollut kerrallaan 1-2 luotsia. Myös asemien laatuun on panostettu; Raahen uusi luotsiasema valmistui syksyllä 1995. Tällä hetkellä kaikki luotsiasemat ovat melko uusia tai uudistettuja. On tehty suunnitelmia VHF-yhteyksien parantamiseksi ja tutkakuvan siirtämiseksi asemalta toiselle. Marjaniemellä jo toiminnassa olevaa PilotNet-tietoliikennejärjestelmää on suunniteltu laajennettavaksi Vaasaan. Vuonna 1995 saatiin VHF-radiopuhelinten ristiinkäyttö vamiiksi Ajoksen ja Marjaniemen välillä. Edellämainitut tekniset järjestelmät tulevat valmistuttuaan edesauttamaan luotsiasemien yhdistämistä ja päivystysten keskittämistä, jolloin luotsit vapautuvat varsinaiseen tehtäväänsä, eli luotsaamiseen.

LUOTSAUSTOIMINNAN KUVAUS 1995

Luotsaus

Tunnusluvut	Toteutunut 1995	Tavoite 1995	Toteutunut 1994
Suoritteet mpk	81764	79198	74111
Suoritteet kpl	4691		4469
Mk / luotsaus	6486	6290	6455
Mk / mpk	372	376	392
Meno-tulovastaavuus	41 %	39 %	39 %
Henkilötyövuodet	105,4	110,0	109,5

Palvelujen laatu

Luotsiasemien ilmoitusten mukaan palvelusyistä johtuvia odotuksia on ollut yksi. Kemissä joutui ms Stig Gorthon odottamaan luotsia 23.11.1995 klo 1700-2100.

LUOTSAUSTOIMINTA 1995

Luotsiasema	Luotseja	Kutterin- hoitajia	Luotsauksia yhteensä	Luotsauksia luotsia kohden	Luotsattu matka M	Luotsattu matka M luotsia kohden
Vaasa*	13	10	716	55	10789	829
Tankar	14	11	1398	100	16962	1213
Raahe	7	5	697	100	5079	634
Marjaniemi	11	6	803	73	30203	2746
Ajos	10	6	1077	108	18731	1878
Yhteensä	55	38	4691	ka. 84	81764	ka. 1464

Kahden luotsin luotsaukset: Ylläolevaan taulukkoon kahden luotsin luotsaukset merkitään eni suoritteiksi. Edellämainittuun taulukkoon sisältyvien kahden luotsin luotsauksen lukumäärä on 24 ja luotsattu matka on 338 M.

*Kaskisten luotsiasema on lakkautettu ja muutettu Vaasan luotsiaseman tukiasemaksi 1.7.1995.

LUOTSI- JA TUKIASEMIEN HENKILÖKUNTA 31.12.1995

	Ajos	Marjaniemi	Raahe	Tankar	Leppäluoto	Vaasa	Kaskinen	Yht.
Luotsivanhin	1	1	1	1	-	1	-	5
Luotsi	9	10 (11)	6	13	-	12	-	50 (51)
Luotsikutterinhoitaja	6	6	5	6	5	6	4	38
Emäntä-siivoja	1	1	-	1	-	1	-	4
Siivooja	-	-	-	-	-	-	1 *	1
Yhteensä	17	19	12	21	5	20	5	99
Huomautukset	* = osa-aikatyö ( ) = aseman virkojen määrä							